3.3.2 Number of books and chapters in edited volumes /books published and papers published in national/international conference proceedings per teacher during the year (2021-2022)

3.3.2.1 Total number of books and chapters in edited volumes/books published and papers in national/international conference proceedings during the year

Year	*2021-2022*
Number	*03*

1. **Name of the Teacher : Dr Govind Rawlekar (Department of Marathi)**
   Title of Chapter: Marathi Ambedkarwadi Kavyakar (p121-128)
   Title of Edited Book: Dr Babasaheb Ambedkar and Contemporary Issue (Edited By Dr Balasaheb Kilche)
   Name of Publisher Amravati: Aadhar Publications
   Year of Publication: 2022 **ISBN No. : 978-93-91305-04-8**

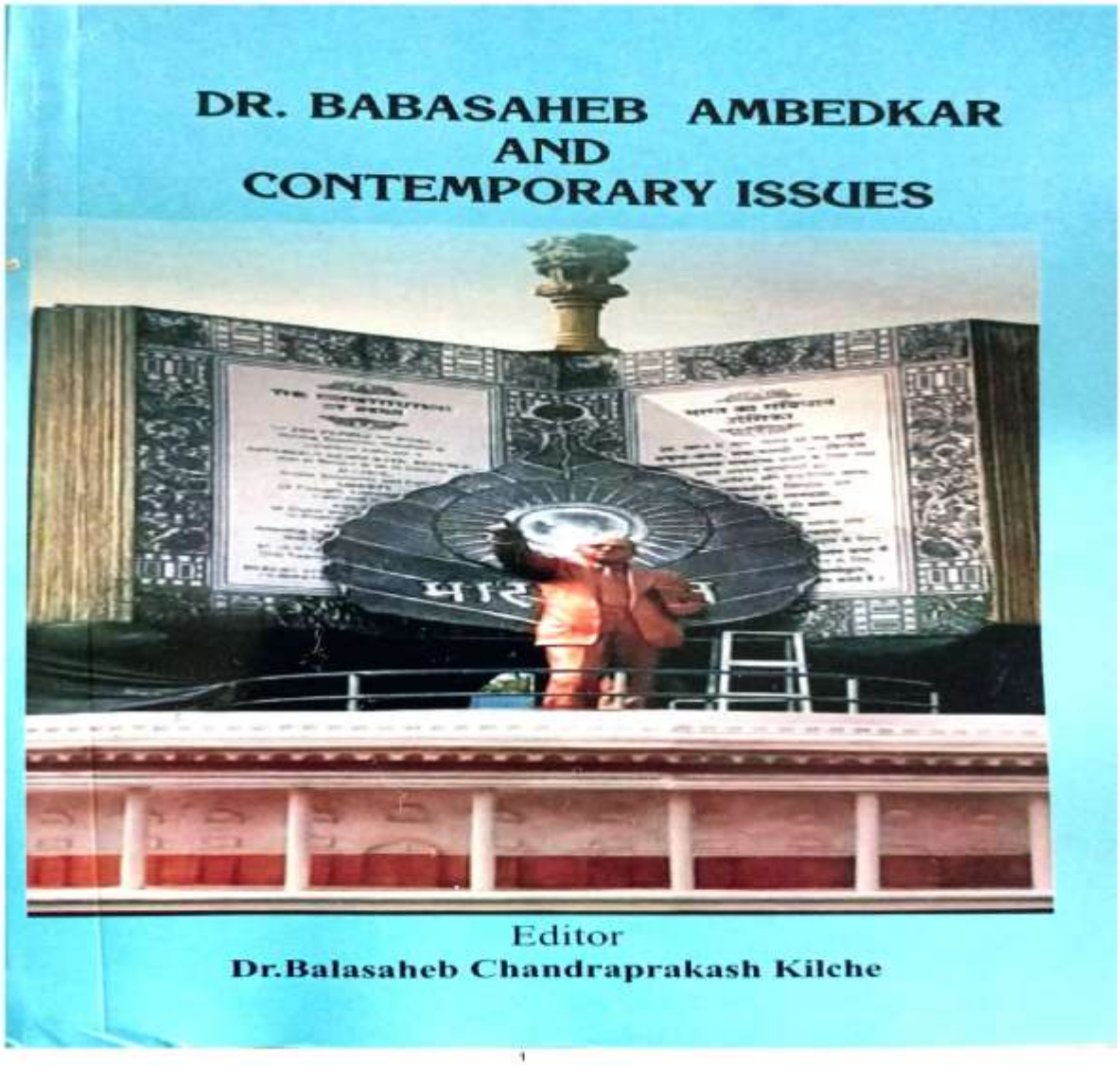

Dr. Babasaheb Ambedkar and Contemporary Issues

■ Dr.Balasaheb Khilche

■ *First published,* – 14th April , 2022

© Editor&Publisher

■ **Published by**

Prof. Virag Gawande for

Aadhar Publications,

Behind Govt. VISH,

New Hanuman Nagar,

Amravati – 444 604.

■ **Printed by**

Aadhar Publications,

■ Notice

The editor, publisher, owner, printer will not be responsible for the articles published in this issue. The articles published in this issue are the personal views of the authors.

■ Price : 400/-

■ **ISBN-** 978-93-91305-04-8

12	हिंदू कोड बिल आणि भारतीय स्त्री मुक्तीचा डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा विचार संवाद सविता चंद्रकांत वाकडे	71
13	डॉ. बी. आर. अम्बेडकर का धार्मिक विचार : एक विमर्श डॉ. रमेश रोहित (रत्नशील राजवर्धन)	76
14	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे शैक्षणिक चिंतन प्रा. राजु दिपक खराटे	82
15	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आणि समकालीन प्रश्न सोनु शेषराव मिराशे	89
16	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे शिक्षण विषयक विचार प्रा. स्मिता धनिराम टेंभुर्णे	93
17	स्वातंत्र्योत्तर काळातील महिला सक्षमीकरण कांबळे मोकिंदराज वैजनाथ	99
18	डॉ. भीमराव एवं नारी शिक्षा डॉ. राजमती वर्मा	103
19	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे शैक्षणिक तत्वज्ञान डॉ.राहुल देवराव डोंगरदिवे	108
20	डॉ. भीमराव अंबेडकर के शैक्षणिक विचार डॉ. हरे कृष्ण	115
21	मराठी आंबेडकरवादी काव्यकार डॉ.गोविंद नामदेव रावळेकर	121
22	राजकीय,सामाजिक परिवर्तनातील डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांच्या पत्रकारितेचे योगदान प्रा.गांगुर्डे रामदास भीमा	129
23	Dr. B.r. Ambedkar's vision on empowerment and education Dr Pinki Rani Dei	137
24	Bharat Ratna Dr. B R Ambedkarji: A prophet of the Indian Constitution Research Article submitted by Dr Rakhi Sinha	142

मराठी आंबेडकरवादी काव्यकार

प्रा.डॉ. गोविंद नामदेव रावळेकर
मराठी विभाग प्रमुख यशोदा गर्ल्स आर्टस् अँन्ड कॉमर्स कॉलेज,
स्नेहनगर,वर्धा रोड, नागपूर–१५,मोबा. – ९४२३६७१६९६

प्रस्ताविक –

भारतीय स्वतंत्र्य लढयाचा १९९१ नंतरचा जो काळ आहे. तो खऱ्या अर्थाने डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर हयांनी आपल्या अनुयांयाच्या उद्धाराची भूमिका घेऊनच कार्य केले. त्यांच्या कार्य, चळवळ आणि विचाराने संपूर्ण भारतातील अस्पृश्य समाजातील अनुयायी प्रेरित झाले होते. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचा उदय झाला नसता तर अस्पृश्य बांधवांचा उद्धार इतक्या सहजासहजी झाला नसता. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर हे आंबेडकरवादी समाजक्रांतीचे नाव आहे. १५ ऑगस्ट १९४७ ला भारत स्वातंत्र्य झाला, त्याचप्रमाणे २६ जानेवारी १९५० ला स्वतंत्र भारताचे संविधान स्वीकृत केले. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर हया संविधानाचे शिल्पकार होते. या संविधानामुळे कायद्याने सर्वांना समतेची वागणूक मिळाली. स्वातंत्र्य पाठोपाठ डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी 'बौद्ध धम्म' स्वीकार केला. 'स्वातंत्र्य' आणि 'धर्मांतर' हयामुळे आंबेडकरी समाज जनतेचे मानसिक परिवर्तन झाले. भारतीय संविधान आणि बौद्ध धम्म हे आपल्या मुक्तीचे मार्ग आहे. अशी आंबेडकरी जनतेची धारणा झाली. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी 'शिका, संघटीत व्हा आणि संघर्ष करा' हया विचाराने आंबेडकरी जनतेचे आमुलाग्र परिवर्तन घडून आले. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या महापरिनिर्वाणानंतर आंबेडकरवादी अनुयायांमध्ये प्रचंड पोकळी निर्माण झाली. महागाई आणि बेकारीनी आंबेडकरी अनुयायी ग्रासले. राजकीय नेते विकल्या गेल्याने शिक्षित आंबेडकरी तरूणात अस्वस्थता आणि बेचैनी त्यांच्यात निर्माण झाली. त्यामुळे आंबेडकी सवर्णामध्ये पुन्हा संघर्ष निर्माण झाला. आंबेडकरी जनतेवर सामाजिक बहिष्कार टाकला जात होता. या सर्वातून 'दलित पँथर' हया संघटनेची स्थापना ९ जुलै १९७२ रोजी झाली. तेव्हापासून तर नामांतरणाचा प्रश्न १९९४ पर्यंतच्या सुटेपर्यंतच्या काळात आंबेडकरवादी साहित्य आणि चळवळीचा भरभराटीचा काळ होता. या काळात अनेक कार्यकर्ते

४) मनोहर, यशवंत : आंबेडकरवादी मराठी साहित्य, भीमरत्न प्रकाशन, नागपूर, प्र.आ. १९९६.
५) मेश्राम, योगेंद्र : दलित साहित्य : उद्‌गम आणि विकास, मंगेश प्रकाशन, नागपूर, प्र.आ. १९९८.
६) मनोहर, यशवंत : महाकाव्यातील आपले नायक शंबुक–एकलव्य–कर्ण, युगसाक्षी प्रकाशन, नागपूर, प्र.आ. १९९१, दु. आ. २००५.
७) मून, संजय : शैली : दलित कवितेची, गोदा प्रकाशन, औरंगाबाद, प्र.आ. २००९.
८) मेश्राम, केशव (संपा) : विद्रोही कविता, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे, प्र.आ. १९७८, दु.आ. १९८७.
९) लिंबाळे, शरणकुमार (संपा) : दलित प्रेमकविता, प्रचार प्रकाशन, कोल्हापूर, प्र.आ. १९८६.
१०) पाटील, भास्कर (संपा) : मराठी कवितेतील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर, चिन्मय प्रकाशन, औरंगाबाद, प्र.आ. २००८.

2. **<u>Name of the Teacher</u> : Dr Suryakant Kapshikar (Department of History)**
<u>Title of Chapter</u>: Bharatiya Samvidhanatil Ahinsa Mulak Tatve (p91-96)
<u>Title of Edited Book</u>: Tradition of Nonviolence in India (Edited By Dr Manoj Sahare)
<u>Name of Publisher</u>: Chandur Bajar (Amravati): PS Publications
<u>Year of Publication</u>: 2022 ISBN No. : 978-93-5627-109-8

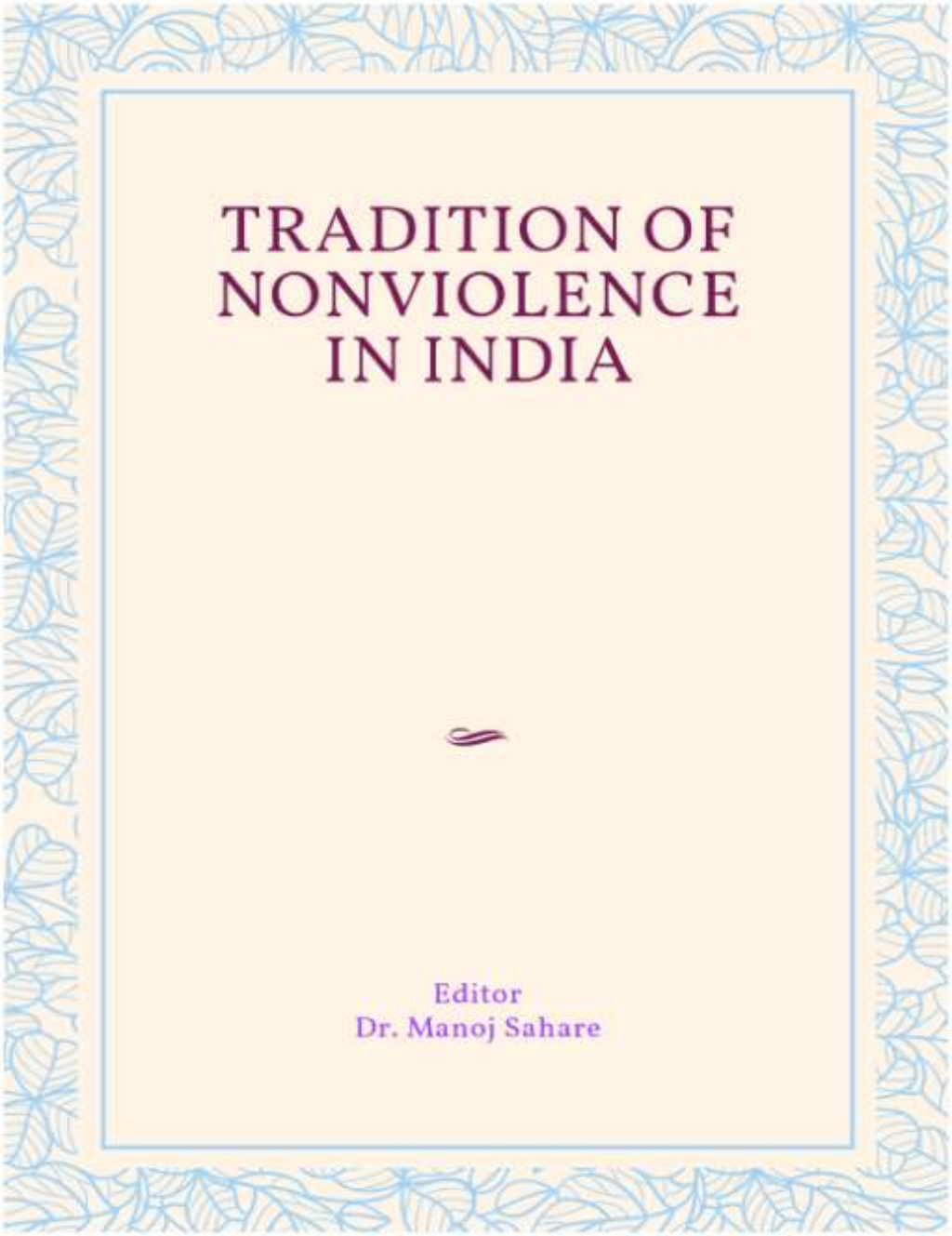

ISBN-978-93-5627-109-8

EDITED E-BOOK
ISBN-978-93-5627-109-8

Tradition of Nonviolence in India

INDEX

Sr. No.	Chapter	Author	Page No.
	Section-I **ENGLISH**		
1	HUMAN RIGHTS AND THOUGHTS OF BUDDHISM: AN OVERVIEW	DR. SUDHAKAR THOOL	1-4
2	PEACE VIA NON-VIOLENCE IN RELIGIOUS TRADITIONS	P. ABIRAMI S. SANDHIYA	5-10
3	NONVIOLENCE: A GREAT WEAPON OF GREAT MEN OF THE WORLD	DR. I. M. KHAIRDI	11-14
4	NONVIOLENCE IS AN ENDORSER OF HUMAN RIGHTS	MR. GAJANAND NAYAK	15-18
5	NON-VIOLENCE AND SOCIAL CHANGE IN INDIA – AN ECONOMIC VIEW	MR. R. PRABAKARAN	19-25
6	NON-VIOLENCE IN THE INDIAN CULTURE	DR. ALPANA VAIDYA	26-30
7	MAHARASHTRIAN SAINTS AND THEIR PREACHING TO THE SOCIETY	DR. TULSHIRAM DABDE	31-37
8	NONVIOLENCE PREACHED BY VARIOUS SAINTS IN INDIA	UMESALMA DR. SUDHEENDRA RAO VISHWANATH K.	38-42
9	NONVIOLENT REVOLUTION OF CONVERSION BY DR. AMBEDKAR	DR. MANOJ SAHARE	43-46
10	THE CONCEPT OF 'NON-VIOLENT ECONOMY' AS PROPAGATED BY MAHATMA GANDHI	DR SHIVRAJ KOMBE	47-50
	Section-II **HINDI**		
11	गांधी जी और अहिंसा	कमला बाई दीवान	51-54
12	बोद्ध धर्म और अहिंसा:	डॉ. बृजेन्द्र सिंह बोद्ध	55-64
13	बोद्ध दर्शन में अहिंसा	डॉ.संजय जाधव	65-75
14	हिंसा रहित भारतीय संविधान और मानव अधिकार	डॉ. रामसिया चर्मकार	76-85
	Section-III **MARATHI**		
15	भारतातील श्रमण संस्कृती आणि अहिंसा धर्माचा उगम	डॉ.प्रशांत बोबडे	86-90
16	भारतिय संविधानातील अहिंसा मुलक तत्वे	डॉ. सुर्यकांत कापशीकर	91-96
17	श्री चक्रधरस्वामी यांचे अहिंसेचे तत्व	डॉ. रणधीरसिंह पवार	97-98

भारतिय संविधानातील अहिंसा मुलक तत्वे

डॉ. सुर्यकांत महादेवराव कापशीकर
इतिहास विभागप्रमुख
यशोदा गर्ल्स आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज , स्नेह नगर, नागपूर

प्रस्तावना :

आपल्या भारत देशाला अहिंसा या गौरवशाली मूल्याचा ऐतिहासिक वारसा लाभला आहे. आद्य प्राचीन सिंधू संस्कृती ही एक अहिंसावादी संस्कृती होती हे तेथे उत्खननात न सापडलेल्या शस्त्र पुराव्यावरून सिद्ध होते. आर्यांच्या आक्रमणानंतर उदयास आलेल्या वैदिक संस्कृतीत अहिंसेच्या तत्वाला थोडा तडा गेला असला तरी इ. स. पू. सहाव्या शतकात जैन धर्म आणि बौद्ध धर्म यांनी अहिंसेला सामाजिक आणि धार्मिक अधिष्ठान प्राप्त करून दिले. गुप्त काळात वैदिक धर्माचे हिंदू धर्माच्या रुपात पुनरुज्जीवन झाल्यानंतर हिंदू धर्माने सुद्धा अहिंसावादी तत्वाचा अवलंब केला. मुस्लिम राजवटीत हिंदू धर्माचा प्रचार-प्रसार करणाऱ्या संत महात्म्यांनी मध्यकाळात अहिंसात्मक विचारसरणीचा उद्‌घोष केला. आधुनिक काळात महात्मा गांधी यांनी तर अहिंसा या तत्वाचा ब्रिटिशांविरुद्ध एक अमोघ शस्त्र म्हणून वापर केला. भारत स्वातंत्र झाल्यानंतर देशाचा सर्वांगीण विकास साधण्यासाठी शांतता आणि स्थिरता अत्यावश्यक होती. त्यासाठी भारतीय संविधानाचे शिल्पकार डॉ बाबासाहेब आंबेडकर यांनी बेमालूमपणे भारतीय संविधानात अहिंसा या विचारसरणीला मूलक आणि पोषक अशा तत्वाचा समावेश केला. त्यामुळे भारतीय संविधानात अहिंसा या तत्वाचा प्रत्यक्ष स्वरुपात उद्‌घोष दिसून येत नसला तरी संविधानातील प्रत्येक मुलभूत तत्वांचा अभ्यास केल्यास त्यामागे अहिंसा या तत्वाची जोड दिसून येते. त्यामुळे भारतीय संविधान हे अहिंसावादी तत्वाचा उद्‌घोष करणारे दस्ताऐवज आहे असे म्हटल्यास वावगे ठरणार नाही. भारतीय संविधानातील मुलभूत तत्व ही अहिंसामूलक आहे तेथे कोणत्याही प्रकारच्या हिंसेला थारा नाही हे सिद्ध करणे हा प्रस्तुत शोध निबंधाचा हेतू आहे.

संविधानाप्रती आदर ठेवून त्यातील प्रत्येक तत्वाचे पालन करणे. राष्ट्रविकासासाठी प्रामाणिकपणे कार्य करणे, आपली प्रत्येक कृती राष्ट्राभिमुख असणे, व्यक्तिविकास आणि समाजविकास साधणे पर्यायाने राष्ट्रविकास साधणे हे अपेक्षित आहे. प्रत्येक भारतीय व्यक्तीने स्वातंत्र्योत्तर भारतात भारतीय संविधानाला आराध्य ग्रंथ मानून त्यात अंतर्भूत असलेल्या संविधानिक तत्वांची अमलबजावणी करणे आवश्यक आहे. जात, धर्म, पंथ, वर्ण, लिंग, भाषा आणि प्रदेश इत्यादी राष्ट्र विघातक प्रवृत्तींनी लिप्त असलेल्या विविध भारतीय नागरिकांनी संविधानातील अहिंसामूलक तत्वांचा अंगीकार केल्यास भारतात रक्तपात आणि हिंसाचार यांना थारा राहणार नाही.

संदर्भ :

1. Dr. Babasaheb Ambedkar, Writing and Speeches, Vol. 20, Govt. of Maharashtra, Mumbai, pp. 387.
2. खैरमोडे चां. भ., डॉ. भीमराव रामजी आंबेडकर, खंड १, सुगावा प्रकाशन, पुणे, द्वितीय आवृत्ती, १९९८, पृ. ३०७.
3. खरात शंकरराव, (संपा.), डॉ. आंबेडकरांची आत्मकथा, इंद्रायणी साहित्य, पुणे, प्रथम आवृत्ती, १९८७, पृ. १०१.
4. कित्ता, पृ. ८४.
5. जोगदंड पी.जी., दलित चळवळ: सिद्धांत आणि व्यवहार, प्रतिशब्द प्रकाशन मुंबई, पृ. ७५

***

Dr. Babasaheb Ambedkar, Writing and Speeches, Vol. 20, Govt. of Maharashtra, Mumbai, pp. 387.

[2] खैरमोडे चां. भ., डॉ. भीमराव रामजी आंबेडकर, खंड १, सुगावा प्रकाशन, पुणे, द्वितीय आवृत्ती, १९९८, पृ. ३०७.

[3] खरात शंकरराव, (संपा.), डॉ. आंबेडकरांची आत्मकथा, इंद्रायणी साहित्य, पुणे, प्रथम आवृत्ती, १९८७, पृ. १०१.

[4] कित्ता, पृ. ८४.

[5] जोगदंड पी.जी., दलित चळवळ: सिद्धांत आणि व्यवहार, प्रतिशब्द प्रकाशन मुंबई, पृ. ७५

3. **<u>Name of the Teacher</u> : Dr Sudhakar Thool (Department of Library)**
<u>Title of Chapter</u>: Human Rights and Thoughts of Buddhism:An Overview (p1-4)
<u>Title of Edited Book</u>: Tradition of Nonviolence in India (Edited By Dr Manoj Sahare)
<u>Name of Publisher</u>: Chandur Bajar (Amravati): PS Publications
<u>Year of Publication</u>: 2022 ISBN No. : 978-93-5627-109-8

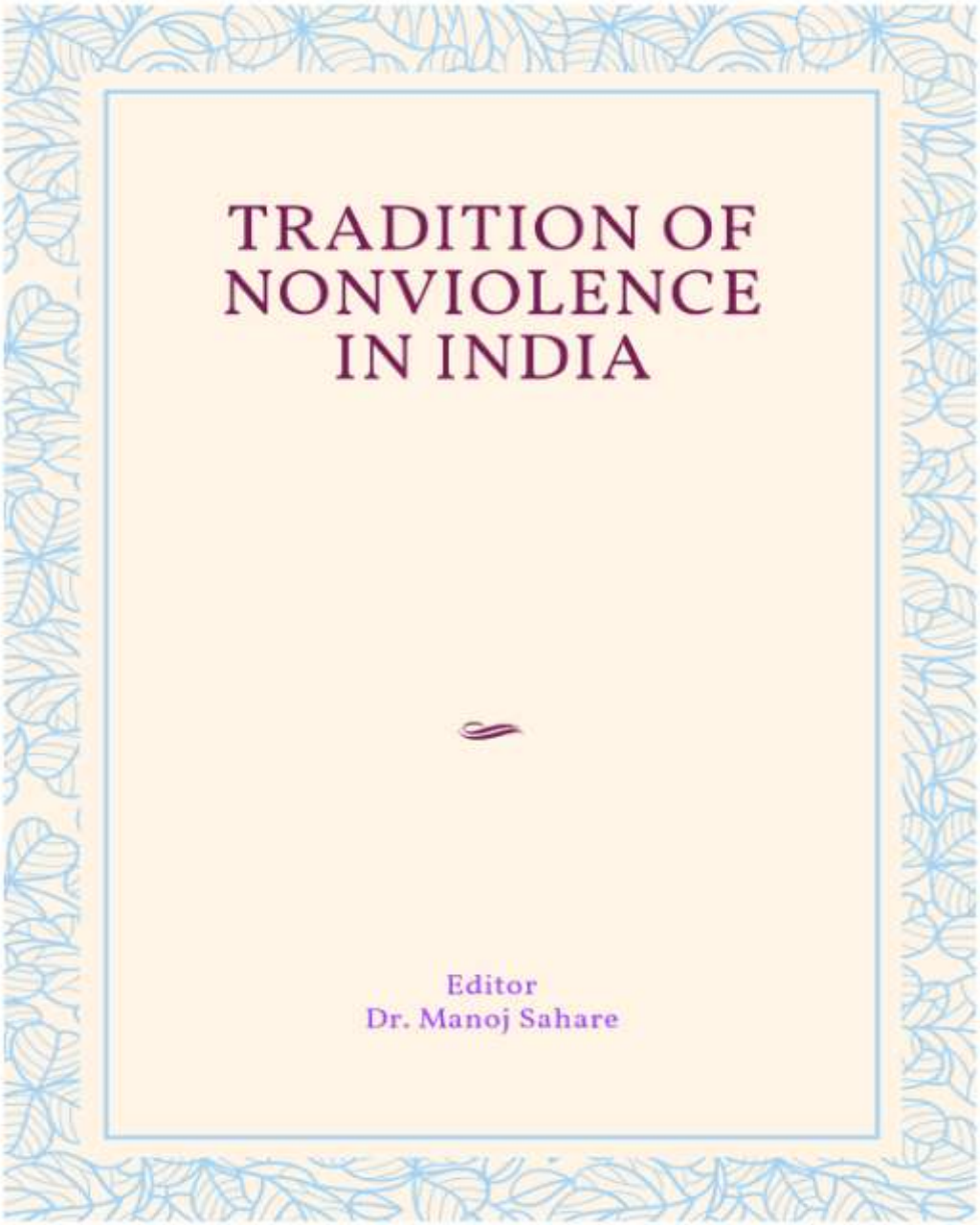

ISBN-978-93-5627-109-8

EDITED E-BOOK
ISBN-978-93-5627-109-8

Tradition of Nonviolence in India

INDEX

Sr. No.	Chapter	Author	Page No.
	Section-I **ENGLISH**		
1	HUMAN RIGHTS AND THOUGHTS OF BUDDHISM: AN OVERVIEW	DR. SUDHAKAR THOOL	1-4
2	PEACE VIA NON-VIOLENCE IN RELIGIOUS TRADITIONS	P. ABIRAMI S. SANDHIYA	5-10
3	NONVIOLENCE: A GREAT WEAPON OF GREAT MEN OF THE WORLD	DR. I. M. KHAIRDI	11-14
4	NONVIOLENCE IS AN ENDORSER OF HUMAN RIGHTS	MR. GAJANAND NAYAK	15-18
5	NON-VIOLENCE AND SOCIAL CHANGE IN INDIA – AN ECONOMIC VIEW	MR. R. PRABAKARAN	19-25
6	NON-VIOLENCE IN THE INDIAN CULTURE	DR. ALPANA VAIDYA	26-30
7	MAHARASHTRIAN SAINTS AND THEIR PREACHING TO THE SOCIETY	DR. TULSHIRAM DABDE	31-37
8	NONVIOLENCE PREACHED BY VARIOUS SAINTS IN INDIA	UMESALMA DR. SUDHEENDRA RAO VISHWANATH K.	38-42
9	NONVIOLENT REVOLUTION OF CONVERSION BY DR. AMBEDKAR	DR. MANOJ SAHARE	43-46
10	THE CONCEPT OF 'NON-VIOLENT ECONOMY' AS PROPAGATED BY MAHATMA GANDHI	DR SHIVRAJ KOMBE	47-50
	Section-II **HINDI**		
11	गांधी जी और अहिंसा	कमला बाई दीवान	51-54
12	बोद्ध धर्म और अहिंसा:	डॉ. बृजेन्द्र सिंह बोद्ध	55-64
13	बोद्ध दर्शन में अहिंसा	डॉ.संजय जाधव	65-75
14	हिंसा रहित भारतीय संविधान और मानव अधिकार	डॉ. रामसिया चर्मकार	76-85
	Section-III **MARATHI**		
15	भारतातील श्रमण संस्कृती आणि अहिंसा धर्माचा उगम	डॉ.प्रशांत बोबडे	86-90
16	भारतिय संविधानातील अहिंसा मुलक तत्वे	डॉ. सुर्यकांत कापशीकर	91-96
17	श्री चक्रधरस्वामी यांचे अहिंसेचे तत्व	डॉ. रणधीरसिंह पवार	97-98

Human Rights and Thoughts of Buddhism: An Overview

Dr. Sudhakar S Thool
Head of Library
Yashoda Girls' Arts and Commerce College, Nagpur

Introduction:

Human rights comprise moral principles or norms with surely standards as inherent in all human beings which are properly protected with municipal and international law. The Universal Declaration of Human Rights (UDHR) is a milestone document in the history of human rights. On the declaration proclaimed by the United Nations General Assembly (1948) as a common standard of achievements for all peoples and all nations, it was drafted by representatives with different legal and cultural backgrounds from all regions of the world. Human rights are inalienable, indivisible and interdependent, purely inherent to all, regardless of nationality, color, sex, national or ethnic origin, language, religion, or any other status. They also range fundamental rights as the rights to food, education, work, health, and liberty. The Constitution of India guarantees basic human rights to each and every citizen of the country. The human rights are the basic rights of human being for their race, nationality, sex, language, colour, religion, or any other consideration. The Protection of Human Rights Act, 1993 defines Human Rights as: 'human rights' means the rights relating to life, liberty, equality and dignity of the individual guaranteed by the Constitution or embodied in the International Covenants and enforceable by courts in India.

Human Rights and Indian Constitution:

Provisions of Universal Declaration of Human Rights (UDHR) along with corresponding provisions in Constitution of India (COI) as

Brief Description of Provision	UDHR	COI
Equality and equal protection before law	Article 7	Article 14
Remedies for violation of Fundamental Rights	Article 8	Article 32
Right to Life and personal liberty	Article 9	Article 21
Protection in respect for conviction of offences	Article 11(2)	Article 20(1)
Right to property	Article 17	Earlier a Fundamental Right under Article 31

recognition of both the right to life and the right to property. The Buddhism upholds that all human beings are inherent with complete freedom and responsibility as Buddhist perspective 'one is indeed one's own lord'. In the point of view of Buddhism, ahimsa is taught that all people love their own lives and do not wish to be hurt or killed by others. This feeling of self-preservation and self-love is transferred in thought to other people and in this way the love for and protection of life come to be promoted. On the stating the Dhammapada echoes that as all fear death, comparing others with oneself one should neither kill nor cause to kill. The four characteristics of kindliness as regards to virtues of Buddhism, liberality (dana), kindly speech (peyyavajja), sagacious conduct (atthacariya), feeling of common good or impartiality (samanattata), four qualities of character significant of a human being which are friendliness, compassion, equanimity, and sympathy. There are ten perfections of a bodhisatta that are liberality, morality, renunciation, wisdom, vigor, tolerance, truthfulness, self-determination, friendliness, and equanimity.

Conclusion:

Well known human rights possess basic moral guarantees of human beings. Both the Buddhism and human rights are relationship with their resonances and concern areas and help to enhance the dignity of the human being. In accordance with Buddhist teachings, seeks to build a more compassionate, loving, non-violent, just and sustainable world through socio-political activism, relying heavily upon the language of human rights for the development of the society as a whole.

References:

1. Bhadant Anand Kausalyan. (2002). An Intelligent Man's Guide to Buddhism. Nagpur: Buddha Bhumi Prakashan.
2. Bunson, Matthew E. (2000). The Dalai Lamas Book of Wisdom. London: Rider
3. Essential Human Right. Retrieved from https://2014bagdebuddhismJLCR.pdf
4. Fabio, Andrea Di. (2016). Buddhism and Human Rights. Retrieved from https://unipd-centrodirittiumani/en/ schede/ BuddhismandHuman-Rights/399
5. Human Rights and Constitution of India. Retrieved from https://blog.ipleaders.in/human-rights-constitution-india
6. The Buddhist Core Values and Perspectives for Protection Challenges. Retrieved from https://www.unhcr.org/50be10cb9.pdf
7. UN-Human Rights. Retrieved from https://www.ohchr.org/en/what-are-human-rights
8. Universal Declaration of Human Rights. Retrieved from https://www.un.org/.

***